

דו"ח קוליס' 17/1

מי יבנה ועדת המכס
החוקיקים היום ב' י"ז בתשרי תשי"ז - 22.10.56
למנה"צ הכנסת:

נוכחים:

- י. גרני - היו"ר
- י. גרני
- א. גלסמן
- י. בור
- י. בן-מורן
- א. אריאב
- י. דיין
- א. הרצפלד
- מ. חזני
- י. סגל
- י. קרבמן
- א. בהיר

מוזמנים:

- ד. יתום - סגן המפקח על מטבע הו"ק, משרד המוצר
- א. אריאב - משנה לממונה על הכנסות המזיקה
- י. דר-זיו - משרד המוצר
- י. סגל - משרד המוצר
- ג. קיסרון - משרד המכס

סדר-היום:

- צו תעריף המכס וה סדר, תשי"ז - 1956.
- בו סס קניה (פטור) (תיקון) תשי"ז - 1956
- צו תעריף המכס והפטור (סס' 3) תשי"ז - 1956

הישיבה נפתחה בשעה 10.50.

מ.י.

היו"ר י. גרני:

אני פותח את הישיבה. הסעיף הראשון - צו תעריף המכס והפטור, תשי"ז - 1956. קיבלתי תזכיר מהתאחדות מפיצי הסרטים בישראל והוות דעת של התאחדות עקלי בתל-אקולנוע, מן הרחיב יתקרב אותם לכניסתם (קורא).

אם כן, בשעת הדיון הראשון התקדדו בעיות, וחוץ כדי הילוחי דברים עם נציג המוצר הודה הנציג שצדרי ההסבר מנוסחים שלם כהלכה וילך צורך לתקן אותם. אבל גם אז השאלה קומדת בעינה. לפן אבהנו מקיימיה סירור נוסף, ואבקש את הסדרו של נציג המוצר.

ד. יתום:

הושבני טטוב יהיה עם חברי הוועדה לכירו קצת את העובד וכיצד עבד עד עכשיו.

עד עכשיו הובאו כל הסרטים ללא הקצבה. המשלה הקצימה את הכסף לקניית הקופינגט, את אותם 1000 דולר שעולה האוללויז והודמטה על האוללויז של הסרט. שאר הכספים הוחזקו בהשבונות הסומים. סרט צברוני עולה למעלה מ-1000 דולר, סרט לבן-סחור - כ-700 דולר.

בו בזמן שרוב החברות הצמריקאיות מאובדות באיבוד, היו מס' יצרניה אירומיים שלם הסכימו למסור את הסרטים על חיבונות רומים. כתוצאה מזה נהגו יצרני הסרטים ליילם דולרים למעלי הסרטים בחוץ-לארץ, את אותם הסכומים בלירות ישראליות המהווים להלכה חוזים של בעל הסרט מחוץ ההכלה. ברציון הימנה לכל סרט מצויין: א) גלי הקצבה; ב) שעל מביא הסרט להכניס או סכום קבוע או אהוז סטויים מהכנסותיו על את פונק הסרט בחוץ-לארץ, לפי ההסכם שמאשרר על ידיו. הקובעה שהוזכר שילם בחוץ-לארץ בדולרים כינה יכולה לשחרר אותו מלהכניס חשבון לבנק בלירות ישראליות, לפי החוזים או סכום קבוע לפי שנקבע בחוזה.

דבר זה לא היה נחוץ ליבואני הסרטיים, כי הם
שילמו יעמלים. הם ינו עלי במקום כדולה: אהב נשנה את שיטת הקצבת
הסרטיים. המיזם ומתן החתיל ביוני 1954, כימטת הקומה במטבע הוץ הולך
וחתיר, והם אמרו: הקציבו לנו מטבע הוץ, הרי ממילא החברות היזומים
לאחר הקומה אל חטי-עטר-סניט תמסרנו להעביר, מוטב לתקבירו עכשיו.
ועל-יח לפחות תתחם מתיינות המילדים, השילול מוטב יותר גבוה.

נוסף לזה הם ננו וזמרו: יי החברות היזומים.
החברו לר רוצים להימנס להקיה פי הכלל וליצור הם נוצרו. אנוחו
מלי ימם יתמסרו להקביר החברות אלה בו לכחורה תמורת 33 סנט הדולר,
או 3 לירות עבור הדולר. נוסף לי יכפון היתה הי-הבנה מסויימת ה עם
לעברה, בהקבל הרום כהילו מייחו יכול לקנות בסוק החוסי במיזה
מחיר ה הך קומט דולר, לבוא ולקבל במכיל זוחו דולר סכום יל לירות
יותר גדול מאיר הום היקיי, ולכחורה זה נראה עסק טוב. התיקון הום
כפון יתמס הם רס בין 33 סנט ו-55 סנט גובה קרן החליפין, בהסממת
החברות אל היבואנים.

דבר זה בוצע לוי בקטתם ונעשה. מוזיר להם לקבל
דולרים בייסוד אל 33 סנט עבור כל לירה של החברות היזומים. הדולרים
החלה הוקצבו, והחברו בין 33 ו-55 סנט לא. נגבה על-ידי מיזה בעל
מרטי יתום, אלה על-ידי קרן החליפין. סך הכל החברות היזומים שנעשו
היה כוחי פיליון לירות, כולל החברות ההמריקניות.

עלול להתקבל הרוסם כהילו יינינו את כל נוהג
יבוא הסרטיים, וכרינו כל אבייט שיטה חזקה, ולא כך הדבר. הייטה
הקודמת קיימת, והיא קיימת נוסף ליינוי נוסף שחל בסוק בשנה וחצי
החברות, ובמיוחד בסרטיים המובאים מזרחת, שאינם אליהם היה בערך
ייליט עד 40% ממה שמביאים הנה. הממילה המרמית מילמת לייצורני הסרטיים
בארסת את הרנקה ומקבלת כפון את הלירות. כל יבואן סרטיים ירצה
להחזיק בייטה שלדעתו היתה טובה, והום מבקט להמשיך בקודמת, הום רשמי
להם יך, לקבל רשיון יבוא לסרטיים ללא הקצבה, לילת את המכט שמביט
ברוב המקרים ל-42% מערך הסרט, ולהמניט את אוחו אחוז מרווחי ההפצה
אל הסרט להחבון הרשום. ורוב יבואני הסרטיים ממשיכים לבי אוחה היטה.

עכשיו הם מכירים בעקרון, הם לא סותרים את זה
שצריך להטיל עליהם מכט נוסף. הם חושבים שצריך המכט הום גדול מדי;
אנוחו חושבים שצריך המכט הינו גדול, את פי 95% מצלצלים לכחורה
מחד גבוהים. אבל לקומה העבר, שהחשבון הרשום היה מוזק שבט-ימונה
שניה; ובהחשב עם הויסקונט שמתה חייב לשפות על הריבית - לא הגדלנו
את הריבית. קורת המדינה אינה יכולה להקציב דולרים ולא להטיל כל מכט
נוסף על זה, כל דולרים שהם חייבים להעביר היום, במקום דולרים שהם
היו חייבים להעביר לאחר שבט-ימונה שנים.

לפיכוחם, אף גוף בודד לא הרוויח מעיסקות העברת
המטבע שהיו, כי שכלול היה להיות מובן ביטיבה הקודמת. במקרה מסויים
עם המריקנים לא הופיע הצואר כמד.

נקודה שניה שרמית להדגיש, לא חייב שרט יסרפן
סרטיים לינות מהנוהג שהיה לפני הכרזת או זה. במיזה שהנוהג היה טוב,
הום כזה; במיזה שהיה רע - הום לא צורך, אבל הום ירצה. אוחה היבואנים
ירוצים לקבל הקצבה מיז, רשאים לקבל אוחה.

אף מדינה בהירותה לא נכחה, ומי שביקט פירויים,
לשבתמר להם יתום יכולים להמשיך לבי אוחה שיטה, הם אמרו: זה בהחלט
הוגן ובהחלט הגיוני. האחרז יל 95 נראה גדול, אבל הום הינו את גדול
בה ירצה ל-42, והום בורוצני נראה קטן בה ירצה עם מסך השנים.

היו"ר י. גורני: מי שירצה להמשיך לוי היטה הקודמת, ההעלטה
ביחס לשלה תהיה רק 360 לירות לגבי סרט שחור-לבן?

ד. שח: לא תהיה בכלל העלטה.

יש להזים שחי המוריות: להביט סרט ללא הקצבה,
ובז הום מקבל את הכסף לקניית הקופיטט. במיזה שהסרט הום שחור-לבן,
הום מקבל 18 לירות לכל ק"ג; במיזה שהסרט הום ובלוני - הום מקבל 27
לירות ל"ל ק"ג. אם הום מקבל הקצבה, נוסף ל-1000 דולר, כשהסרט קובד
דין המכט שום אין הום משלח ללי ק"ג, אלה 1.7 לירה עבור כל דולר שהוקצב
לו. הסרט ברשותו, הום לא חייב להמניט לום כפון לחשבון רשום. המכט
לול ב-1.7 לירה, והום רשמי לשפות בהכנסותיו כעולה על רוחו, מרט למט
המנטה.

י. ספיר:

אם זה נכון, מתברר שקיים מכס מטויים לפי משקל, זה חל על סרט שבסופו של דבר ייכנס לחשבון רשום, וזה חל על סרט שיש עליו הקצבה.

ד. טהם:

על סרט שיש הקצבה חל מכס לא לפי ק"ג.

י. ספיר:

יצא כך שיש שני סוגים: אחד שמסלם מכס עבור המשקל ואחר כך הוא מכניס את התמורה הקבועה או הקבועה באחוזים לחשבון רשום, הוא מכניס לירות. יש אחר שגם ואומר: תן לי הקצבה של מטבע חוץ, אז הוא לא מסלם את המכס על המשקל, והוא לא מכניס לחשבון רשום, אלא מסלם 95%. הקצבה מטבע חוץ בשביל ההעתק מקבלים שניהם באופן שווה.

ד. טהם:

עכשיו יוצא דבר כזה: קבוצה אחת, נניח אלה של האמריקאים עם החשבון הרשום, וקבוצה שניה עם ההקצבה. יוצא שזה של ההקצבה, מאחר שהוא מקבל מטבע חוץ יחד עם ההוצאה באופן שווה על ההעתק, כשהוא בא אל הסכום הנוסף הוא מסלם עליו מכס של 95%. השני מסלם מכס לפי משקל שמהווה 42% במקום 95%. זאת הוא מסלם בלירות ישראליות. כל הסכום שהוא מקבל נכנס לחשבון רשום.

חלק מהסכום. לתוך החשבון הרשום נכנסים 50% מהרווחים.

י. ספיר:

אם הוא מקבל בשביל ההעתק הקצבה במטבע חוץ, זה מקבל הקצבה בשביל מטבע חוץ, ההעתק הזה הוא מסלם 95%. לפי החסבר יוצא שאלה של ההקצבה של מטבע חוץ מרוויחים. מי שיביא את זה לחשבון רשום מסלם את ה-42% מכס, ואחר כך כשהוא מכניס את הסכום שלו בלירות ישראליות הוא תקוע לכל השנים האלה. ואחר כך, בבואו להוציא כסף, הוסכם שהוא יקבל את זה לפי 33 סנט.

ד. טהם:

הוסכם בתקופה מסויימת על סכומים מסויימים.

י. ספיר:

אם זה כך, נשאלת השאלה איזה אינטרס יש לאלה שמכניסים את זה בחשבון רשום, לא ללכת לפי השיטה של הקצבה גמורה. כי למעשה אם, אם הוא מסלם 95%, הוא נהנה יותר. אני רוצה להבין מדוע האנשים האלה מעדיפים להכניס את זה לחשבון רשום, ולהוציא למעשה פחות דולרים מאשר היו מקבלים אילו היו עושים זאת בדרך של הקצבה. כי הרי אתה מוריד מהם את הלירות האלה של המכס היסודי, ועל העודף הם באים לבקש שתתן להם דולרים בחשבון של 33 סנט, זאת אומרת שבסופו של דבר הוא מקבל פחות דולרים מאשר בעיסקה השנייה.

יש פה עוד בעיה. בין אם כך או כך, מתברר שהעסק שבקרא פילמים יכול לשאת בתוכו סכום שבנוי על 3.5 לירות הדולר. אז אחת מסתים: או שהם יצטרפו להעלות את המחירים, כתוצאה מהעלאת המכס, או שאפשר יהיה לדרוש הורדת המחירים על-ידי ויתור על המכס.

המסקנה מכל זה היא, שכחוצאה מן העובדה שאחרי נחת חשבון רשום שמתבטא אחר כך ב-3.5 לירות הדולר, וכחוצאה מזה היית צריך לאזן את זה על-ידי מכס מוגדל במקום שאתה נותן הקצבה, אז יש היטל בתוך ההוצאות של הקולנוע שבנוי על 3.5 לירות הדולר. והשאלה שהעוררה פה: למה מה צריך את כל זה?

יש תמיד ויכוח בין הממשלה ובעלי הקולנוע, אם בחשבון של הכרטיס טמון משהו כזה שבנוי על 3.5 לירות ולא על 1.8 לירה. אז אני בא למסקנה שבין אם אני מוריד את מחיר הכרטיס ובין אם לא, ניתנת אפשרות או להוריד את מחיר הכרטיס או למנוע את עלייתו.

היו"ר י. גורי:

בשיטה א' ה-3.5 לירות הן נסתרות; כאן זה גלוי. אבל בין אם כך ובין אם כך, אם יש אפשרות לנהוג לגמרי מדיניות אחרת, אם רואים זאת כצורך חיוני - צריך להוריד את המחיר.

י. בדר:

אני מודה שאינני מבין את העניין הזה. קודם כל אני חוזר לשאלה ששאלתי: בתל-אביב נבנה קולנוע על-ידי "20 סנטורי פוקס". מאין יש לו הכסף. במקרה כזה, כיון שהוא לא בונה את זה בעד דולרים אלא בלירות, יש לי הרשאה, אולי הוא מוסקה, שהלירות שוחררו בשבילו לירה בלירה. אולי זה יותר טוב מבחינת התפוקה או הטיחות, אבל מבחינת קרן ההכרטיסים - זה הפסד. מכל מקום הייתי מבקש חסבר לייסקה זו. העיסקה הזאת יכולה גם להוסיף משהו לטענות שחתי הטיטות

השלה ליישום ההצעה, חוקף, הממקד את עיקרי עמדתנו לגבי "20 סטודיו בוקס" מצד אחד, לגבי איזה סטודיו אקסטרנימטלי באיטליה או באנגליה או בצרפת, והצד השני פחות צריך ולא יכול לענות את המספרות המסוימות שלו.

הבעיה כולה אינה רק עניין של כסף. עבור הציבור אינדרות או גמ-קטח, זה לא כל כך חשוב לכל מיני אנשים שיש להם טעם או חכמה-קטח הוא צרמטי או אמריקני. אבל לגבי סרטים, אנני יכול להגיד דבר אחד. צורת היותו בין רוב גדול של סרטים אמריקניים לבין הסדר המצוי בישראל של צורת סרטים אירופיים. מבחינה טכנית, מבחינה התקנה ומריטה, מבחינה של תפארת - בורחני הסרטים האמריקניים יותר טובים; מבחינה הפוך האירמטי, התרבותי, אומץ הלב להיכנס לבטיות וברותיות ומורו וזנינות - בזה בורחני הסרטים האירופיים עולים על הסרטים האמריקניים. אנני לא הייתי רוצה לגמט את הירו יומאני העניין זה מייחור מן המוסמכים, למשל את יר החינוך והתרבות מן ארץ.

אנני רוצה לקבור למעשה אתה. אבחנו יודעים מה המיכניזם של הם במינות חוץ. יודעים גם יריות לקנות חוץ: לקנות סרטים חוץ בלי הקצבת כסף, נירור הדבר ימי יתו יקבל המינהו אתו בורטים בטיחה לחוץ-לארץ, נירור הדבר האמריטני דלה בזולרים החוץ-לארץ וכל כרטיס זה חל הם במינות חוץ. לירות זהם שומר לקנות היות סרטים בלי קרני בארץ, אז מילמית בורחני למחיר הסרטים גם הם במינות. ובאחנו לצורה כזו וזה אינו קטר בלתי חוקי בין העשר החתור אל הדולר לכין יבולחנו להטיל את במינות. הם במינות אינו יכול להיות כזה מבחור אל דבר יעדיף קניית כרטיסים בזולרים החוץ-לארץ. אנני פהין שאין זה יתה, אבל בעל דעת ולטרות האוצר מתחייבת בכל השנים בחיוב הזה.

עכשיו יית לי רוצים שלבמי סרטים יית קטר דומה. כל אדם שאמר בני הברירה: או שיבית סרט ויקבל הקצבת מטבע חוץ ויילחם כסף, או שיבית סרט והמסמית ילכו לחצרון רדור ואחר כך תהיה בקיה עם להוציא אותה. ובמין בדבריהם שלה דורח איזה יתה, והיחס בין 42% ו-95% אינו יתה מקרי.

אנני מבקש מהבני האוצר שיחונן לי קלוקלציה ריבולית אל שלה ושל אלה.

מ. חזני: קודם כל אנני רוצה ליחול את החשבונות הרשומים למעמית הם באמת רשומים לסכמ-ימונה שניה. אנני מתעייפת מה ליאלחו אל חבר הוועדה סכיר, למה בכל זאת כרוכיה אחרי החשבונות האלה, הנה החשבונה איננה זו יאחרי אינה בו יבתיים מוצאים דרטים ליחור את המסמית האלה, מירור בין לוחאים דווקא במינות זה.

ועכשיו דבר אחר. מכל הניסוחים של התאחדות סטודיו הסרטים בישראל התרומתי מאחד, מעניין דחיקת רגלי הסרט האירופי שעלולה לבדח פחון הסידור הזה. מתוך יעמית יעוד לא ירדתם לסופה, הם פקודיניו דווקא באותה הסרטים האחר להעביר את הירור לחצרון רדור, אל כל כניט עלולים לחחוק את רגלי הסרט האירופי. בתנאים הנחונות יש הבדל גדול בין סרט אמריקני וסרט אירופי. הם יש יעם בסיון ליחור את מתחבתו של הדבר או איזה מורר הסכל - הרי זה בסרט האירופי. לרוב הסרטים האמריקניים הם באמת דבריה קלוקלים, והייתתם ניררת ברחה, אבל כביר והבוגרים. זה צריך לקול היטת או זה איננה אודקית מבחורה זו.

לגבי המחיר הסומי של הסרטים. לאחר היכון אל חוסי כותבה, שנציג האוצר אמר דעה לא צריך ולא יכול להימית על מחיר החוסי - ההודעה הזאת לא יתדה במבחן ירוב אחד. ולאחר ההודעה הזו הייטייה לה רוב גם אל העניין הזה. ההטרה היות בכל זאת הפרט של חצי לירה, בין 3 ל-3.5 לירות עכשיו הם המסמית המוגל. האם הוא לא יתמית על מחיר הסרטים? אינני מעבר על הודעה, אבל איזה לא יקלה. הקלאת מחיר הסרטים זו העלאת המינדוס, וזו גם בגיעה בהכנסות המינינה והרשויות המקומיות. הייתי מבקש לברר את שלה הנקודות האלה.

א. הרצוג: הייתי רוצה ליחור מהנציג האוצר מה מביח האזר הזה לקנות המינינה? שאלה זו קטורה עם עוד שאלה חלקית: מדוע הקטיחה הזאת? ושאלה בורחפת: האם מאחורי כל צו שמביח לנו האוצר להיחור, איננה עומדת הס וחלילה עליית המינדוס?

י. בן-אהרן: בחיובה לאחת המאילתות שהוצגו ליו"ר האוצר ביחס ליבוא סרטים, הוא הטיב שמדיניות המט"ל היא לא להוציא דולרים על סרטים אלא על זכרים יוצאים מן הכלל, בעלי ערך תרבותי והינוכי מיוחד. ובכך לא מעניין אותי אם האוצר מקבל את הדולר בעד 30 או 60 סנט, אותי מעניין חצי מיליון הדולר בשביל הסרטים.

ובכך אומרים שהסרטים בכל זאת מגיעים, והיהודים משיגים את הדולרים לכל איזה סיפור, כולנו מרגישים אותו יום יום. השאלה לנציגי האוצר וגם לוועדה היא: האם אנו חייבים באיזו אורה שהיא לאיזו הוצאת דולרים לקניית סרטים? אני מבין שמה נצטברו כספים, נצטברו לירות. מוטב שיטקיעו את הדולרים האלה בקולנוע בחל-אביב, כי אנחנו נפדה אותם בדרך אחרת. אבל זו בעיה אחרת, התאבונות הרשומים, כיצד ולאיזה מטרת להשתמש בהם.

שאלתי האם אפשר להגיע למדיניות קבועה שמחוק למה שדרוש להשלום בעד החומר של ההעתק, לא יאוסרו דולרים לעיסקות הסרטים. ואז ייתכן שבזה יפלו. אנחנו נכמה מקומות נקלקל לעצמנו.

ב) אני חושב שגם ענין הסרטים לגבי מדינות אירופה למשל, אם יש חשש שאנחנו נקלקל בזה דווקא יבואם של סרטים טובים, הרי מוכרחים לדחוף את הספקים ואת היבואנים מחדש לדרך של הקליינג, לדרך של הכנסת העיסקות האלה של הסרטים לתוך היקף הסרטים המסחריים שלנו. אילו זה היה כך, הייתי רואה זאת באור יותר נכון, ומבחינת המסק הלאומי - בצורה יותר חיובית.

שאלתי היסודית היא: האם אין להימנע מהקצרת דולרים בשביל היבוא הזה?

י. קרגמן: אני מבקש הסבר לפיסקה שנמצאת בדברי ההסבר. אם כתוב על ההכנסות הגדולות של סרטי הקולנוע. מה פירוש ההכנסות הגדולות?

השאלה שמדאיגה אותי ודיבר עליה כבר חבר הוועדה הרצפליד, היא: האם באמת המכס הנוסף המוטל על סרטי קולנוע מוכרח להביא להעלאת מחירי הכרטיסים, או שמא על-ידי הגדלת המכס תוכל המדינה לספוג חלק מהרווחים המופרזים. זו לדעתי שאלה קובעת בנושא זה.

מ. קלמר: האם לא קיים הסכם עם ארצות-הברית דוגמת הספר, גם בקטור לסרטים, או שמא יש ללכת בדרך זו כדי שלא נצטרך להקציב מטבע חוץ בשביל סרטים. יש הסכם גם על חקליטיים. אז למה בענין זה לא נוכל לעשות זאת?

ח. אריאב: נכון שעל-ידי המכס הממשלה תספוג רווחים. השאלה נשאלת אם יש לממשלה הכוח והאפשרות למנוע את עליית המחירים.

ש. דיין: בעלי בתי הקולנוע מתאוננים על כך שהכנסתם אינה מספקת. זה נמייך טובים, ובמסך הזמן נבנים בתי-קולנוע נוספים בארץ. זאת אומרת שהתושבים המקומיים מוכנים ללכת יותר ויותר. אני מבקש הסבר מה הן בכל זאת הכנסותיהם, הן כפי הנראה הולכות וגדלות. כל הצעקה והבקשה להוריד מהנטל אינה מוצדקת.

דבר נוסף: הדולרים האלה. אני יודע שיש סרטים טובים שיש בהם תרבות וספרות ועדינות. אף על פי כן, אנחנו יודעים שמספר לא קטן באופן יחסי יושבים בכפר ואינם נהנים מכל אלה. המדינה חייבת לתת לכולם.

אילו הקציבו פחות דולרים והיו פחות-הולכים לבתי-קולנוע, זה אולי היה מועיל.

ובכך יש שני דברים: כפי הנראה יש רווחים גדולים, והסימן לכך שמוסיפים לבנות. ואין הכרח שנגיש לאנשים מזון שהוא בחלקו הגדול קלווקל.

היו"ר י. גורי: היה בדעתי לשאול אותה השאלה שמאל חבר הוועדה דיין, קי"ת בצורה אחרת. התאחדות בעלי בתי הקולנוע בישראל, זו אינסטיטוציה המייצגת ענף שלם. אם הם מוחכים איזה דבר, הם חושבים שהם אומרים דברים נכונים. אז השאלה היא באמת מהו מצבו של הענף. בחל-אביב בונים 7 בתי-קולנוע גדולים. אז אפשר

להסיק מזה מסקנה לכאן ולכאן. אמר לומר שכשהאחד ראה שאצל השני העסק הוא טוב, פתח עסק על-ידו, ועסקיו זינן ברנסה לא לאחד ולא לשני. יכול להיות גם השכון יפה לא יפסידו, לכן ברבים ומסקיעים הסטים גדולים. אז ראוי מצד מנהלע חרות דעה אובייקטיבית, מתוך ידיעה טובה של הזנין, מה באמת מתכוון על הענין. האם נכון מה יתח אומרים, שהענין באגן בקטיים גדולים, דבר שהמלכוד אולי באגן אינו מודה בו. צריך להוסיף להם -

אני רוצה לשכתב בכמה משפטים באיזה אספקטים באו לידי ביטוי הדגה הצברי הצרי הוועדה. אספקט אחד הוא זה עלול להעלות את המחירים, לדבר זה הוא בלתי נמנע. כך אומרים, אולי זה נמנע על-ידי ניקוח, ולכן זה פתח ליזם עצמאי. אומר חבר הוועדה שכיר יותר מזה: אולי אמר במשך זה להוריד את המחירים, ועל-ידי זה לרסן תהליכים שינו לאירונים. פירוט הצבר שהענין ניתן לבדיקה. בכל בו יש מירות פיקצאליות, מעט מטרה על הבנה על ענין מסויים ופער דבר אחר, אז יש חסי נכפין יש מטרה פיקצאלית. חבר הוועדה בדר הרהיק למה ואמר שהוא רוצה בהספה הזה גילוי נוסף על דברים אחרים שנעשו בשטח זה דרך עמיזן, שיוצרים אקווילנט של 6-7-8 לירות לדולר, משיגים בזה שני דברים. קודם כל יש באגן מטרה פיקצאלית. יצא גם נימוק די חזק. אומרים: למה הרווחים החלה כלול בידי סתם הסרים, מוטב שיפלו לקופת האוצר. אבל בסורה רחוק יותר בסופו של דבר מי חזר צריך לשלם את זה. ובשכונן צריך יותר זה צרוער את יציבות המסכע. זה תהליך בלתי נמנע, הוא סמוי כן העיין, אבל בסופו של דבר הוא מוכרח להתגלות.

אלה הם לועתי אספקטים אחרים שכמו לידי ביטוי בצברי החברים, שהבינו דעה שמה הדבר הזה עלול בסופו של דבר להזיק לנו.

מ. קלמר: אני מבקש לדעת, כאשר מחסלים השכון ושום, יש להם הכנסה בדולרים. האם הממשלה משלמת את זה בדולרים?

כן.

לגבי השאלה מדוע אי אפשר להגיע להסכם עם מלח ארצות-הברית על יבוא טרמים - ממילת ארצות-הברית איננה רוצה. סכמים היא רוצה להסיק בכל העולם. היא איננה מוכנה לעשות הסכם למלח טרמים רק לישראל. הסכם זה יגדור משלוח טרמים לכל ארצות חבל, וזהו דבר שתי יית הסרטים באמריקה לא תסכים לו.

היתה שאלה: אם כל כך כדאי לשלם את המכס החדש, למה בכל זאת מסר האנשים, רובם או מקצתם, עדיין מעדיפים השכונות רשומים. הסיבה העיקרית היא אופורטימיות או האמונה בלחם בהסתפרות הכלכלית של מדינת ישראל היא כנראה יותר גדול מכל אחרים. האופטימיות שלהם קודרה בינו דברים: א) אתי לזוחרו הסטים, אם יקצרו בעוד תקופה קצרה או בעוד תקופה ארוכה; ב) לפי איזה צעד, רצם בכלל תהיה בעיית הצעד. יש כמלה שמאמינים שבתקופה מסוימת, לא רחוקה, לא תעמוד בעיית הצעד. אותם החיבורות ינוצרו עם קום המדינה היכו המלי הרכה זמן. ב-1954/55 המצב קשה ביותר, ב-1953 נעשה יחורו מסויים של השכונות הסומים. יכול להיות שאותם האנשים מניחים שהשכון רשום גם הוא עשוי להיות השכון טובה.

הצו החדש לא שינה את הטיקולים שהיו בעבר, הוא לכל היותר הניח אולי כדאי לעשות משהו אחר. הוא לא שינה את המצב לעומת מה שהיה קודם, הן מבחינת סרטים אירופיים והן מבחינת סרטים אמריקניים. כל מה שעיינו הוא יפע ינו את הניף המיחורי הזה יותר הרמשי.

י. ספיר: איך היינו מביאים קודם סרטים אירופיים, כאשר יבואני הסרטים לא היו משלמים להשכונות רשומים?

ד. שחב: באיזו מידה עלולה השיטה החדשה להספיע על מחירי הסרטים - א) השיטה החדשה תלויה בשיטה הקיימת. כלומר במידה שלמה יהיה יותר כדאי ללכת בשיטה החדשה הוא ילך בשיטה החדש. העלאת מחיר הסרטים תלויה בשיטה הקיימת. לפני דעתנו אי אפשר להעלות יותר את מחיר הסרטים. אדם לא יקח פרט שיעלה לו יותר יקר וידרוש להעלות את מחירי הסרטים, בזמן שיש לו אפשרות לקחת את הסרטים בשיטה כמות קרה.

על שאלתו של חבר הוועדה הראשול, מה הקטיצה, אלו עתי ייסרות: הגות שיטה של הקמת חלק מהרווחים בתוספת השלום מכס על ק"ג, והיטה השניה היא השלום חד-רמשי לפי ערך הסרט ללא כל הקפחה. ולא

ניתן להגיד באיזו מידה הועלה הסרט וראיזו מידה לא. למעשה על כך יכול להחליט כל יבואן בפני עצמו. זה תלוי בטעם הריבית כאן, בטעם הריבית בחוץ-לארץ, ובתנאים.

להערתו של חבר הוועדה בן-אהרון, גולי כדאי להעביר את התשלומים באמצעות הקלירינג - כל אותם התשלומים שאנחנו מעבירים לארצות שיש לנו אתן הסכמים, נעשים רק באמצעות הקלירינג.

א. אריאלי: ועדת הכספים נגעה באספקט החינוכי, באספקט של חלוקת ההכנסות בין הרשות המרכזית והמקומית. אני מבקש לראות את זאת בצורה יותר צרה, אזוהיה אפשרות גולי להגיע למסקנות יותר מעשיות.

הבעיה היא כזו: אם הישוב בארץ מוציא סכום כזה וכזה במשך שנה לקולנוע, הסכום הזה מתחלק בין כמה גורמים. הגורם הגדול ביותר הוא האוצר, שלקופתו זורם חלק ניכר מהכספים; חלק לרשויות המקומיות, חלק לבעלי בתי-הקולנוע, חלק לבעלי הסרטים. אנחנו דנים היום באותו חלק של בעלי הסרטים. האוצר מקבל כ-30% מכלל ההוצאה. בסך הכל גובים למעלה מ-50% מסים. זאת אומרת שיטת המסים היא כזו שהקופה הציבורית אינה מקבלת את כל הכספים בצינור אחד, אלא מחוץ המסחר הזה של הקולנוע מקבלים את זה בצינורות שונים. חלק מזה זה המכס על הסרטים שמובאים מחוץ-לארץ. המכס הוא חלק מאותו סכום שמקבלים יבואני או בעלי הסרטים.

עכשיו אני רוצה להציג לכם את הבעיה הזו מנקודת מבט קצת שונה. היום היבוא של הסרט משלם לממשלה שני מסי: אחד גלוי ואחד סמוי. מס אחד גלוי הוא משלם כשהוא משלם מכס. אבל נוסף לזה הוא משלם מס, כי היו לו קטיים. בהעברת הרווחים, מה שהיה מגיע לבעל הסרט בחוץ-לארץ, אז לו היו נותנים לו באופן חומשי להעביר לפי 1.8 לירה, הוא לא היה משלם מס סמוי. מכיון שזה לא ניתן, נכנסו לכל מיני קומבינציות, יוצא שהוא שילם מס סמוי נוסף לקופת המדינה. הוא שילם זאת נניה דרך האגף למטבע חוץ או דרך קרן ההשוואה, שהיא מסקפת למעשה את השער בין הלירה הישראלית למטבע חוץ.

ובכן אנחנו אומרים, זה המצב הקיים היום. היום קיים מצב שלמעשה יבואן סרטים משלם שני מסי. אז אנחנו אומרים: במקום שהענין ייעשה בצורה מוכרזת, שזה ייעשה בצורה גלויה. אז אנחנו נותנים את אפשרות הבחירה: מצדן החומרי אינו משתנה לגמרי, אבל במקום לשלם את המס השני בצורה מוסווית, ילה אותו בצורה גלויה, תקבל הקצבה של דולרים עבור הסרט.

לכן אין מה מקום לא לשינוי המחירים ולא להחמעה על האינדיקס. בא חבר הוועדה הזני ואומר: היה ענין עם מכס על כוחנה. מה היה שם? האמריקאים הורידו את המחירים. אנחנו רצינו לטפוג את המחיר הזה לקופת הממשלה בלי שינוי במחיר הכוחנה ליצרן. אז אין לזכור סוף. אנחנו פה רוצים לעשות למעשה ליגליזציה של מצב קיים, ולכן אנחנו מבקשים את האישור.

אפשר להסתכל על זה להיפך. נניח שאתם אינכם מסכימים, מה מונע מהאגף למטבע חוץ לא להקציב מטבע חוץ למטרות יבוא סרטים, ולהגיד קיים רק פידור אחד: תביא את הסרט בלי הקצבות מטבע חוץ, תכניס את הסכום לחשבון רשום.

י. ספיר: מה היה קורה אם כתוצאה מזה היו כאלה שהיו מסדרים להם דולרים בחוץ-לארץ? איך הם היו אחר כך מסתדרים עם הלירות?

ד. שחם: הם חייבים להכניס את הכסף לחשבון רשום, אז הם שילמים פעמיים.

א. אריאלי: ברור שבעיית הקולנוע היא בעיה עצומה, אבל אנחנו עוסקים רק באספקט הצר הזה.

בנוגע ליציבות המטבע אני חושב להיפך. אם אנחנו עושים זאת בצורה ליגלית על-ידי גביית ההפרט הזה במכס, זה יותר טוב למטבע מאשר יגידו: שם יש קורס מיוחד של שלוש לירות. זה לא ליגליזציה של הטעויות; זו הפיכת הענין למכס.

מ.ל.

מה המצב בענין? הבעיה הזאת התעוררה גם אצלנו בקשר עם הטלת יתב המבן על כרטיסים. בעלי הקולנוע הרימו קול צעקה שהענין יהיה אותם. באו גם הריויות המקומיות וטענו: אחת מטילים את זה למטרות מסחר, אחת קוים זאת על התבן כרטיסנו. הקמנו ועדה של מומחים ירושלים על הבעיה, וצרכים להגיד לנו את מסקנותיהם על מצבו של הענף בהמצע נוממבר. זו ועדה של שלושה רואי חשבונות שרק בוחנים את הבעיות העובדתיות. אין סיקור על כרטיסי קולנוע, אבל הם גמה של יתב המבן הרחוקה על-ידי זה יתעלמו את המס הוויזו את המחירים. זאת אומרת שההכנסה ילג ילג המחירים אינה על-ידי סיקור של המס לה, כי הם הירק לא נותן זאת.

מס מוידוה למס גלוי. ובכך אנהנו איננו משניים מצב קיים. אנהנו הוכחים

טענה שניה: הירק מ-ל-ה את המכסימום לבעלי בתי הקולנוע. האוצר עשה אתם סידור לפני שנתיים שהמס על כרטיסים הוא אחוז מלויים ממחיר הכרטיס, החומר בידיהם להעלות את המחירים, אבל הם צריכים לחשוב היטב לפני שהם יורידו זאת.

נראה לנו שההיסוסים של ועדת המכסים לאשר את האזו באו מתוך כך שלא ניתן הסבר מלא. אבל עכשיו, לאחר שהומברה בעיית מטבע חוץ ובעיית המחירים, הני מבקש לאשר זאת.

היו"ר י. גורי: האם אינכם הורגים בעקבות הביטורים שניחנו על ידכם, לדברי ההסבר טעונית אינו רדקציה?

א. אריאל: מוכנים לזה.

אני מבקש את היו"ר, לאחר שהאוצר יקבל את הדו"ח של רואי החשבונות, ינקיים דיון בוועדת המסכים, כי הבעיה יעומדת בפנינו היא: האם הררוחים של בעלי בתי הקולנוע מהכרטיס המלמים עבורם 3.5 לירות להשבון מסום - האם הם מוצדקים?

י. ימיר:

אם אינני טועה מחירי כרטיסי הקולנוע מחוץ להיטל היום בהשוואה למחירי כרטיסי הקולנוע מחוץ להיטל ב-1939 לא עלו כל כך הרבה. זה לא עלה יותר מאשר פי עשרה. הענין הוא בזה שאז, אילמלא היה מס יוצא מן הכלל, הקהל לא היה הולך. והיום הקהל זורם לקולנוע יותר מאשר בכל ימינו אחרת בעולם.

דבר שני ביחס לכל היטל. זה מחיר את הוויכוח שהיה ב-1951/52, לנוי היינו של ועד המטבע. אז גם כן היו שערות טובות. וטעין זה הוא חלק ממותה ההתפתחות, שתוך התאמה של עליית מחירים עם יצר קבוע והמחירים יוצאים רוחיים מורזים, אנהנו מקלקלים את ההיטל הרשמי. מה אתה מבטא את השיטה האחת הקבועה שאנהנו הולכים לקראת הורדה של ערך המטבע, הורדה טובכטיבית.

א. אריאל:

בנוגע לחלק הראשון, יש דעה רצינית שאנהנו במסכים על הקולנוע עבורנו את האופטימום. נמשיכנו הדו"ח של הוועדה הזו ביון מהיר בכל הבעיה מבחינה כוללת, גם של מסים ממלתיים וגם של מסים עירוניים.

י. ימיר:

אתה מתכוון כולי למשור, אבל בסופו של חשבון זה אותו הדבר, כי האנשים לא יסתנו.

היו"ר י. גורי:

גם אם נקבל את ההנחה של חבר הוועדה ספיר בשלמותה או בחלקה, ויש יותמים להנחה זו - הרי זה נוצח לבירור יותר מקיף וכולל, וצריך לדון על הענין הזה ולקבל החלטה. כעת אני מעמיד את המס להצבעה.

ה צ ב ע ה

או חצריף המכס והמסור, תש"ז - 1956 - א ו ז ר

(זכות לדעה נפרדת לחברי הוועדה ספיר ובדור).
(מר שאם עזב את הישיבה).

ועדת המסכמת - 22.10.56

מ.י.

צו מס קניה (מטור) (תיקון) תשי"ז - 1956.

א. אריאל: זה ענין של ירושה. אנשים שקיבלו ירושה מחוץ-
לארץ, זה יבוא כמו כל יבוא אחר. אנחנו מבקשים
לסלק את המטור מס קניה להוריק עוד פעם האומר: "אדם שירש מנכס
בחוץ-לארץ ח ציב אייב או הפציה בתייב".

אם אדם מקבל ירושה מחוץ-לארץ, זה יבוא, ולפי
החוק הוא צריך ללם על זה מס. בא הפעם הזה כדי למטור מס קניה דברים
אייב אנשים מקבלים ביורת ירושה. זה עלה על הפרק כי הרבה אנשים
היו להם ירושה בחוץ-לארץ אינם מביאים אותה בגלל המיטה הגבוהים.

י. ט. יר: אני עוד אינני יודע מה ההבדל בין ירושה ובין
מחנה. מדוע אם האב במקרה נמצא בחוץ-לארץ ורצה
לעלות מחנה לבנו - הוא צריך ללם על זה מס כה גבוה?

א. אריאל: יש בכל זאת הבדל בין ירושה ובין מחנה.

היו"ר י. גורי: ה צ ב ע ה

צו מס קניה (מטור) (תיקון) תשי"ז - 1956 - ע ו ר

א. בהיר: קראתי בעתון שהתברר שיש עכשיו תקירה בקשר עם
מס קניה כל בוליה. בשנת 1955, באחת הישיבות של
ועדת הכספים, שאלתי את נציג האוצר מה הן הפולות שננקטו כדי למנוע
זיופים, כי הייתה קיימת נהנה אפסרות לכך. אולי נשמע בהודמנות זו
מה עשה האוצר בקשר עם זה.

שאלה יניח: נדמה לי שהיתה הצעה באוצר להניח
תיקון לחוק מס קניה בקשר עם מחס והטלת מס קניה על הומרי גלב.

א. אריאל: הענין הועבר מהממשלה לרועות הסרים ליניני כלכלה.
היא מינתה ועדת משנה בת שני חברים, אשר נפתלי
וחבר הכנסת צור, ואנחנו גומרים אתם את הדיונים על התיקונים לחוק
מס קניה. זה יורה לכנסת תוך האבועיים הקרובים.

בנוגע לחלק הראיון - נעשתה ריסורמה שלמה
בעניני הבוליה מס קניה. אנחנו חוקרים את הנין. כשתהיינה מסקנות
נביא אותן לרועות הכספים.

צו תעריף המס והמטור (מס' 3) תשי"ז - 1956.

י. טמיר: על קילו נט-קפה שקולה נניה דולר בחיפה, מטיליה
28 לירות. אני מסופק אם יגיע עוד מצד המוטל
עליו מס כה גבוה. ואני שואל: דווקא על דבר כזה, שהם איננו כל כך
מוחרות, להטיל עונש כזה?

מבחינה של כלכלת המדינה הבעיה הינה מסתיימת בין
קפה רגיל לנט-קפה. אני יודע שאת מציטים. פה נתקלנו במאריך אחד שנקרא
נט קפה, ואנחנו מטיליה עליו מס כזה האופך את ניצולו של המצרך כמס
בלתי אפירי. באותו זמן יש עוד מצרכים שלהם מקציבים מטבע חוץ, והם
אינם בגדר של הכרה, והממילה משתמשת בזה כדי לקבל 5-6-7 לירות עבור
דולר. ההיטל הנוסף הזה מ-28 לירות ל-50 הופך את הדולר ל-12 לירות.
מבחינה של מדיניות כלכלית, מדוע נתפסו דווקא לנט קפה? מדוע לא
להביא רשימה של עוד דברים רבים אחרים?

עכשיו נקודה נניה יותר כללית. אני הייתי מציע
שיר האוצר יבוא ויסתיר לנו מה המצב. אם אנחנו קומדים בניני מצב של
צמיחה מטבע חוץ, ולפי הפאזן האחרון של מטבע חוץ אנחנו מבינים את הסיבה,
אז קיימת שאלה יותר חמורה: אנחנו נעמוד בבני מצב כזה שמחזיק מטבע חוץ
יהיה צורך לצמצם גם דברים אחרים, לא רק נט-קפה. אם יהיה חסר של
מחזור במצרכים מרובים, יהיה בטוח של עליית מחירים בארץ, וזה נטיל
מס גבוה. אנחנו עומדים בניני מקבל חסור מצד, ואנחנו בעצמנו כדי להיות
צודקים נביא במס לידי חורבן. אנחנו בעצם יזינו מביאים לידי חורבן
של ערך המטבע יותר מצד בדרך נורמלית על-ידי האעדים האדמיניסטרטיביים
והאינקאלים שלנו. עלינו לעשות הסבון הנפש אם זה מותר. כי הנוק של
המוצא הטופית הוא הרבה יותר גדול.

מ.י.

י. גור:

שמרתי בהודמנות מסויימת שאני בעד העלאת מכס.
אני רוצה הטעם להגיד: כאשר הבורסה היא בין
צמצום הייצוא על-ידי שיטה של רישיונות או צמצום הייצוא על-ידי העלאת
מכס - אני מעדיף בדרך כלל העלאת מכס. זה פחות פוריות מאשר להתחיל
לתת רישיונות, ואחד יקבל ויגיד לא. בדרך כלל השיטה של עמיזון, למרות
שהיא באה במקור מה יקרוי היה "סקריפט" היתה שיטה טובה. אני אינני
מעונין ברווחים סקולטיביים על המך רישיון. ובכן מבחינה זו אני
חובב את האוצר ירצה לגמרי להמשיך אספקת נט-קפה ליצוק, כלומר ימכור
את הקיפה ולא יביא יותר - הוא יציע אגידה חסונה, כי מזה יצאו רווחים
יכולים הברחה, מנחה והכילות.

אני מבין לענין זה אינו קומד להכרעה מעשיה
היום, אבל הייתי רוצה להגיד מראש: אל תוציאו נט-קפה מהיצוק. תמורת
תמיד על כך ישארה נט-קפה ביוק, אל תעמידו את היצוק במצב שאין בכלל
נט-קפה, אני מבטיח יצאו הוא יהיה ביוק.

עכשיו דבר אחר. הצריכה של נט-קפה בארץ היא
דבר מודר, אבל יש לה סיבות בעבר. היו שנים של שיטה נפולה, כאשר
ביום מחיר אי אסור היה לה יג קפה. לכומת זאת אמר היה להשיג נט-
קפה. זו היתה מבחינה מסיקת אגידה גדולה. מכל מקום קיים הנוהג הזה
ואי אסור להחיל אותו לחלוטין.

אני ממנע מהצבעה.

ח. אריאלי:

אני הייתי רוצה לקבל דגימה של מצרכי מותרות
שיש עליהם מכס כדי לעשות הוראה. לי נדמה שאין
אף מצרך מותרות שעליו מוטל מכס בפרופורציה גדולה כזו.

היו"ר י. גור:

בדברי ההסבר יש רישא וסיפא. ברישא כתוב שאין
מטבע חוץ. אז תמיד מעעורת השאלה: אם אין,
או לא במידה מאומאמת, כיצד אנהנו משתמשים בו, לאיזה מטרות.

יש גם סיפא האומרת שמטרת העלאת היצא למנוע את
השימוש בנט-קפה. עכשיו בא חבר הוועדה בדר ואומר: אבל תמורת שבכל
זאת באופן ליגלי, לא בדרך של הברחה, יהיו כמויות מסויימות של נט-
קפה ביוק, כדי אנהנו נוכל לכל החנות ליפוג את ההפרטים הללו. אם
אני רוצה להשיג איזו מטרה, אני צריך להיתמם באמצעי שמי יודע מה לא
יחנק בי בעתיד רחוק יותר. המסקנה היא שיש יותר מדי כסף בכיס
האזרחים. ואחר חלק שאין לו, יציע הכל כדי שגב לו יהיה. זה המקור,
שיהיה נט-קפה מותרת או לא מותרת.

השאלה היא באמת: כדי להשיג את שתי המטרות או
אחת מהן, האם יש צורך באמת להעלות בסיפורים כאלה?

א. אריאלי:

איך התקדורה הבעיה הזאת? זה כבר שנתיים ומעלה
שמקציבים דולרים למצרכים חצי לוקטום. אמרו:
אנהנו על-ידי זה גם מרטיה יבוא כזה וגם מקבלים הכנסות גדולות. זה
היה טוב כאשר לא היה מחסור חמור בדולרים. אולם עכשיו, מתוך הצורך
בדולרים למטרות אחרות, התקדורה שוב הבעיה. ואסור גם להתעלם ממצב
קיים, שאנשיה התרגלו למצרכים מסויימים, קופת המדינה מתרגלת להכנסות
מסויימות, אבל עכשיו אין כל הדולרים כדי לקיים את זה.

יש הרבה מצרכים שלם מילמים בעדם בדולרים
הנחילים. בעיית הנט-קפה התקדורה משתי סיבות: אחת היא באמת היחסוריות,
שעשו פעם כמה טעויות שהכניסו כמעט בכוח את השימוש במצרך בלתי חיוני
זה, ושנית שהיה קשה קיים. זאת אומרו שאם אתה נותן קפה רגיל ולא נט-
קפה, אתה חוסך 75% ממטבע חוץ שזה צולה.

אני מבין שעט העלאת המחיר מ-2.5 לירות לקופסה
ל-4 לירות, התצרוכת תרד על כך, אבל אסור יהיה עוד להשיג.

היו"ר י. גור:

אנהנו קורה דיברנו על הרישא וסיפא. יש גם
אמצע. באמצע נאמר: "היות וישנן כמויות גדולות
של נט-קפה במחסני ערובה ובדרך ארצה למי רישיונות יבוא שחוצאו קודם לכן,
הועלה המס על אנת-לסטוב את עיקר עליית המחיר שיש לצפות לה". פירוש
הדבר שיש מגמות סטרוקטורליות ויש מגמה קונטרוקטורלית לטטוב את הרווחים
של אותן כמויות שנמצאות במחסני ערובה, ואין האוצר רוצה שההפרש הזה לא
ילך לקופת המדינה. נשאלת השאלה מה עיקר המטרה.

א. אריאל:

עיקר המטרה של צורך להסוך בדולרים, היינו רוצים להוריד את האובייקט הזה של נט-קפה מהסוך המסור. אבל אי אפשר לה יג מטרה כמלואה. אז אמרו: נעלה את המס, בינתיים יש לנו מלאי, ולעת עתה הציעו לזכור לשימוש בקפה רגיל, אני מאמין שטמורות קטנות יודו יביאו.

הי"ר י. גורי:

מה היה קורה אילו הוועדה הייתה אומרת 50%? אילו היינו אומרים כך, הרי שאיננו מאשרים את הצו.

א. אריאל:

הצו הזה תוקרו להורייים.

י. גורי:

מה מהירות שאלה מענינות. יש אובייקט כזה שנקרא נט-קפה, ויש הסתייגות שבזמן מסויים לא יהיה יותר יבוא של נט קפה. בא הצורך ואומר: מאחר שזה לא יישאר עוד, ויהיה ידוע ביום שבאיזה זמן יפסקו, ויש כמות מסוימות, אז מעלים את המחירים, ואני בא לברר אותם. יש פה העלאה של לירה וחצי לקופסה. אז אומרים: אם נעלה את זה בלירה וחצי, הצורך יחול לקנות או יקנה יחוח. אז מה יעשו? הכמות הזאת שנמצאת בשוק תישאר תקופה יותר ארוכה במקצת, וחלק מהצורך שמוכן לשלם גם ארבע לירות ימשיך לשלם, ועל-ידי זה למשיה יסגרו את התוספת הזאת על שער המטבע מהעסקה שנקראה נט-קפה.

עכשיו ההנחה היא שפילו היינו מעלים לא כלירה וחצי, אלא ב-50-60 גרוש, אז גם מתוך ידיעה כזו שהדבר עלול להיפסק במטירה יותר חופשית, הנט-קפה ייבמר תוך 3-4 חודשים. בא משוה המסור והתעשייה ואומר: אנחנו עושים עכשיו זה וזה, בעוד שלוש חודשים נבחון את המצב. יוצא שבצורך שלוש חודשים יהיו להביא נט-קפה, וכל הנתונים יהיו כבר בשביל התזקת המחיר על 4 לירות. אז כל הנימוק שבמקום נט קפה אנחנו רוצים להנהיג גרעיני קפה, מתוך להיטות לקיטקות פייסקאליות ימשיכו להביא רק מחצית הכמות. אז תחת לא ממצע מה שאנחנו רוצים, אלא את הנימוק הזה.

א. בהיר:

יש כמות של נט-קפה שנמצאת כבר בארץ או בדרך לארץ. את הכמות הזו אפשר לגמור במין חודשיים, שלושה או ששה, בהתאם למחיר. ומכאן זה הטילו את המכס הגבוה. אני מקבל זאת מסיבה פשוטה, אני אומר: אם יש כמות של 10 טון נט-קפה, ואפשר לקבל מכל טובה 50,000 לירות - אז יקבלו חצי מיליון לירות במסך התקופה עד זה יימכר. השאלה לעומדת לפני היא שבגלל ההבדל הגדול בין המחיר בארץ ובין המחיר בחוץ-לארץ, תחיל כבר הברחה, ואני יודע שיש מחסור והמכס מוכנה למלחמה בזה. כי יש הבדל בין יבוא סחורה ברשימת צריכה לשלם עליו מס, או יבוא סחורה ללא תשלום, ובין הברחה. זה הבדל גדול מבחינת הכמויות. אני אפשר להביא טובה נט-קפה בהברחה.

אני יודע את אנשי האוצר האם אין מקום פה נניח להדביק על כל קופסה של נט-קפה תיזה חו, כמו שמדביקים על בקבוקי זין? כי ההבדל הגדול הזה שנוצר מובן מעודד את ההברחה. אז צריך לנסות להילחם בה. אבל אין הגיון להגיד נטיל פחות מכס ונספוג פחות כסף.

אני מסכים לדרך שמציע האוצר בדבר המכס, אבל אני שואל מה הוא יעשה כדי להילחם בהברחה.

י. גורי:

אני רוצה לומר מה בענין כוניה. הוועדה שלם אדם וקנה את כל הנט-קפה.

א. אריאל:

בדקנו את הענין וזה איננו כך.

י. גורי:

אתם בוודאי כבר העליכם את המכס. לו זה היה תלוי בי, לא הייתי עושה קניצה כזו. אולי בסופו של דבר הייתי מגיע לזה, אבל לא הייתי עושה את הקניצה בבת אחת. יש פה שני דברים: הגורם של ההברחה הוא הטוב. זה לא ענין של פתח או של סגירת זה ענין של סחורה קלה בשווקן יחסי, ויש להתחשב בזה. אני חושב מאד איש הגזמה בקניצה זו. גם את השוק צריך להרגיל להעלאות, אבל אחרי שנעשתה השגיאה, לחזור עכשיו להפיק יותר נמוך, גם פה יש טמקות רבים.

הי"ר י. גורי:

השאלה היא מהי המטרה העיקרית. מתקבל על הדיעה שזה יותר מדי, וכי ברור שככל שיוצרים הפרטים יותר גדולים, אז הכדאיות של הברחה ויצר ההברחה גדלים. השאלה היא מהו הגבול המסוכן הזה, שגם אומרים אותו אז פותחים פתח רחב להברחה, וגם אין עובדים אותו - אז הפתח יותר מצומצם.

התעוררה מהדף אותה העיה שהיא בעיה כוללת יותר, אנהנו במקרה היום דיברנו על דברים שהם מסולבלים באופן הדוק עם המדיניות הכלכלית.

א. אריאל:

אני רוצה לענות ליושב-ראש הוועדה. הוועדה הא למכס הרוחניטיבי לו היה בתוך יוקטי ניתן. אתה אתה אמרתי עזה איבנו ניתן. יש מכס מסויים על דברי מזון המכילות אז יכול היום כל אחד, למרות המצב הזה, לקבל בהכילת מזון שתי קופסות נס-קפה ולילה רק לירה כל קילו. אז למה להטוב על הברחה. ברור שיחזילו לילה יותר קופסות נס-קפה בתוך המכילות. זאת אומרת הוועדה היא למכס הרוחניטיבי לו זה היה ניתן. אבל זה לא ניתן. אז ניסינו למצוא ירה בין כל השיקולים, וברחה לנו עזה המחיר הנכון.

עכשיו הענין כבר נעשה. ארילו זה דעתכם היא 50% זה יותר מדי, קובעה עזה כבר חרוט בתוקף. לפי הערכותנו יש היום מלטי ללפעלה מסנה. לכן אנהנו מבקשים לאשר זאת.

היו"ר י. גורי:

אנרי הוועדה, צדקה לנו עזה ותרונה בענין זה. מה יכול היה להיות איזה מוצא אילו אמרנו שאנהנו מאשרים את האו וחוזרים לדון בענין זה בלי משידה הודעה מעל במת הכנסת. ואם אנהנו אומרים שחוזרים לדון, פירוט הדבר שלא טיימנו את הדיון, יורי הוצר האוצר אריך לבוא בפנינו בדברי הסבר יותר מקייים, אבל מתוך שילוב הענין הזה למדיניות יותר כוללת של המכס. אחרת אנהנו נחזור לאותם הדברים.

י. סביר:

לדיון שיתקיים בקוד שבועיים-שלושה, אני מבקש מסמרים את יודה התצורות או לא.

היו"ר י. גורי:

אילו הוועדה היטה מאשרת זאת מה אחד, ומביאים זאת לכנסת - טוב. אם יש ויכוח על זה מעל במת הכנסת, זה ויכוח לא קל, מיום שהוא משתלב עם מסכת יותר רחבה. אני אינני רוצה בזה.

י. גז-הארן:

אני חושב שיושב-ראש הוועדה יכול להתחייב כלפי הוועדה שהוא יביא את שר המסחר והתעשייה לבידור כולל במדיניות הזאת בתקופה נראית לעין. על יסוד התחייבות כזאת אני מציע לאשר את הצו הזה, ושאנהנו נקיים את הוויכוח לא על הענין הזה, אלא על הבעיה בכללה.

היו"ר י. גורי:

אני מבקש לחכות עם ההצבעה למהר. אני אברר זאת בינתיים עם שר המסחר והתעשייה.

היטיבה נפתחה בשעה 13.30.